



Grote posthorenappelslak

Marisa cornuarietis

Laatste update: 02-06-2025

De grote posthorenappelslak is een zoetwaterslak uit de familie van (sub)tropische appelslakken. Adulte slakken hebben een schelp die 18-22 mm hoog en 48-56 mm breed is. De schelp is schijfvormig, in een plat vlak gewonden, soms met iets uitstekende top. Opvallend zijn de bruine kleurbanden over de schelp, contrasterend tegen een lichte achtergrond.

In Nederland kan deze slak door zijn formaat alleen verwisseld worden met de talrijke en eveneens schijfvormige inheemse posthorenslak (*Planorbarius corneus*). Bij de posthorenslak ontbreken echter de bruine kleurbanden over de schelp. Verder is de maximumgrootte van de posthorenslak tot 16 mm hoog en tot 35 mm breed.



Foto: Dick Groenendijk

1. Aanwezigheid en effect in Europa

Stand van zaken in 2022

De grote posthorenappelslak heeft zich gevestigd in Spanje en Hongarije. In Hongarije komt de soort voor in een riviertje gevoed door een natuurlijke thermische bron. In het huidige klimaat wordt verwacht dat de slak zich niet kan vestigen in Nederland, maar wel in Kroatië, Griekenland, Frankrijk, Italië, Portugal, Spanje en het Verenigd Koninkrijk. Bij verdere klimaatopwarming zal de slak zich naar verwachting in vrijwel alle EU-lidstaten kunnen vestigen.

Effect op biodiversiteit en ecosysteem

Negatieve effecten van deze slak uit Europa zijn nog niet bekend. Naar verwachting kunnen deze vergelijkbaar zijn met de effecten in andere uitheemse verspreidingsgebieden: in delen van het Caribisch gebied, het zuiden van de VS en in sommige Afrikaanse landen. De grote posthorenappelslak staat bekend om zijn eetlust van vooral waterplanten, zowel levend als rottend. Bij voedselschaarste eet de slak ook slakkeneieren en jonge slakken.

Bij grote aantallen kan de slak waterplanten aantasten, concurreren met inheemse slakkensoorten om voedsel en inheemse slakkensoorten opeten. Dergelijke grote aantallen zijn mogelijk door de snelle voortplanting van de soort. Vanwege zijn eetgedrag is de grote posthorenappelslak in het verleden gebruikt als biologische bestrijder van waterplanten en slakkensoorten die gastheer zijn van parasieten. Een voorbeeld daarvan is de bestrijding van slakken uit het geslacht *Biomphalaria*

die de worm *Schistosoma mansoni* kunnen verspreiden. Deze worm kan bij mensen de ziekte Schistosomiasis (voorheen: bilharzia) veroorzaken. Het gebruik als biologische bestrijder kan echter leiden tot onbedoelde neveneffecten, bijvoorbeeld het opeten van inheemse planten of kiemplantjes van gewassen zoals rijst.

Effect op ecosystemendiensten

Er zijn geen onderzoeksresultaten over de effecten van de grote posthorenappelslak op ecosystemendiensten. De slak kan mogelijk een negatieve invloed hebben op de balans van voedingsstoffen, de troebelheid van het water en de opbouw van de voedselketen.

Deze effecten waren aanleiding voor plaatsing van de grote posthorenappelslak op de [Unielijst](#) van [EU-verordening 1143/2014](#).

2. Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2025

De grote posthorenappelslak is in Nederland nog niet in het wild vastgesteld. De soort is wel aangetroffen in wateren in kassen.

Effecten

Zie onder '1. Aanwezigheid en effect in Europa'.

3. Wet- en regelgeving

De grote posthorenappelslak staat sinds augustus 2025 op de Unielijst van invasieve exoten ([EU-verordening 1143/2014](#)). Een soort die op de Unielijst staat mag onder andere niet meer worden verhandeld en gehouden in EU-lidstaten. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

4. Wat te doen?

Particulieren en dierentuinen die deze soort al in bezit hadden voordat de Unielijst van kracht werd, mogen de dieren houden totdat ze een natuurlijke dood sterven. Voorwaarden zijn wel dat de dieren niet kunnen ontsnappen en dat men zorgt dat ze zich niet kunnen voortplanten.

Daarnaast is het houden van deze soort alleen mogelijk voor (wetenschappelijk) onderzoek of ex-situ bewaring (het bewaren van soorten buiten hun natuurlijke leefomgeving). Hiervoor moet een vergunning worden aangevraagd bij [de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland \(RVO\)](#).

Uitroeijing van de gevestigde populaties is moeilijk en kan mogelijk alleen succesvol zijn in een vroeg stadium van invasie in een gesloten systeem. Om introductie en vestiging van deze slakken in de natuur te voorkomen, is het daarom belangrijk dat de slakken niet in het wild worden uitgezet. Uitzetten van dieren in de Nederlandse natuur is verboden zonder omgevingsvergunning ([Besluit activiteiten leefomgeving artikel 11.61, lid 1](#)). Meer informatie over de mogelijke managementmaatregelen staat in [dit rapport voor de Europese Commissie](#).

Meldingen van de grote posthorenappelslak in de natuur kunnen worden doorgegeven via onder andere [waarneming.nl](#).

5. Meer informatie

Oorsprongsgebied

De grote posthorenappelslak komt oorspronkelijk uit landen in het noorden van Zuid-Amerika: Colombia en Venezuela.

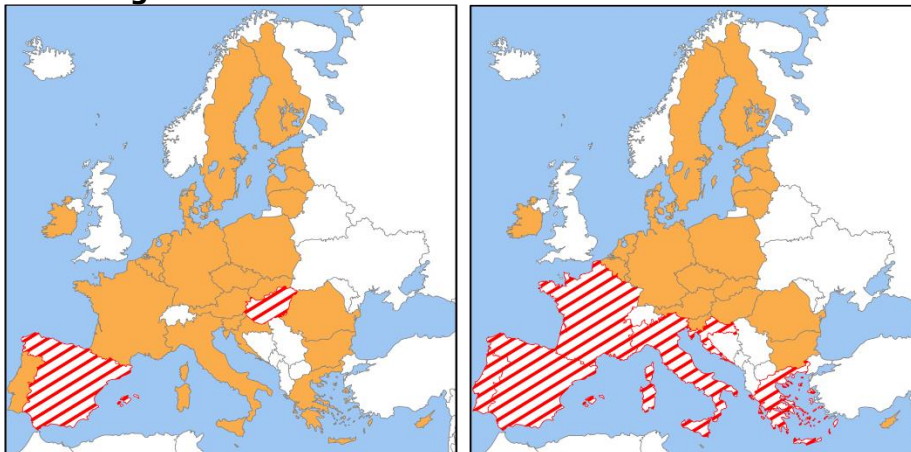
Habitat

De slak komt voor in ondiepe delen, doorgaans tot maximaal 1 meter, van zowel stilstaande als stromende wateren. Voorbeelden zijn meren, vijvers, rivieren, irrigatiekanalen en moerassen.

Introductieroute Europa

De slak wordt in Europa verhandeld als sier soort. Eigenaren kunnen besluiten om deze slakken opzettelijk uit te zetten in het wild. Bijvoorbeeld als de slakken de aquariumplanten opeten of als het aantal slakken in hun aquarium te snel toeneemt. Een grote posthorenappelslak kan namelijk tot 1700 eitjes per jaar leggen. De volwassen slakken of eitjes kunnen ook meeliften met aquariumplanten. Het legen van aquaria in de natuur is vermoedelijk de bron van de introducties in Spanje en Hongarije.

Aanwezigheid in de EU



Links: Gevestigd in de EU in 2022 (rood gearceerde landen), rechts: mogelijke vestiging in de EU bij het huidige klimaat (rood gearceerde landen). In oranje zijn de overige EU-lidstaten aangegeven. Bron: [Europese risicobeoordeling](#).

Introductieroute Nederland

De potentiële introductieroutes zijn gelijk aan die voor Europa. In Nederland is de slak verkrijgbaar bij een klein aantal verkooppunten, gebaseerd op een korte online zoektocht op 11 maart 2024. Op Nederlandse webpagina's voor hobbyisten staat echter de waarschuwing dat deze soort waterplanten in aquaria kan aantasten.

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

De grote posthorenappelslak wordt in Nederland als aquariumsoort verkocht, maar de kans op introductie door deze route is sterk verminderd sinds de plaatsing op de Unielijst.

De vestiging in de Nederlandse natuur wordt nog niet verwacht, omdat de slak een relatief hoge watertemperatuur (18-30°C) nodig heeft.

6. Risicobeoordeling

[Europese risicobeoordeling](#)

7. Bronnen

- CABI, 2016. [Marisa cornuarietis](#). In: Invasive Species Compendium. Wallingford, UK: CAB International. Bezocht op 6-1-2025.
- Lucy F & Garland D, 2020. [Annex with evidence on measures and their implementation cost and cost-effectiveness. Species: Marisa cornuarietis](#).
- Lucy F, 2022. [Risk assessment template developed under the "Study on Invasive Alien Species – Development of risk assessments to tackle priority species and enhance prevention". Contract No 07.0202/2020/834529/ETU/ENV.D.2. Name of organism: Marisa cornuarietis \(Linnaeus 1758\)](#).
- Thunnissen NW, Collas FPL, Jongejans E, van der Velde G & Leuven RSEW, 2022. [Risicoscan van uitheemse zoetwatermollusken in Nederland](#). Radboud Universiteit, Nijmegen.